

НОВИЙ РАКУРС МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ ЦБС БАРАНІВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МІСІЯ бібліотеки сьогодні – гармонізувати сучасне суспільство, робити життя громади більш змістовним, насиченим цікавими подіями та зустрічами, щоб кожна з них була маленьким святом. Бібліотека – це заклад, що забезпечує людей інформацією, підтримує їх у пошуку знань та мудрості, а професія бібліотекаря – необхідна всім – від малої дитини до людини похилого віку, від студента до домогосподарки.

Саме так розуміють зміст своєї роботи фахівці Баранівської ЦРБ. «При зустрічі з колегами свого району, – розповідає методист цієї бібліотеки Т. Ковальчук, – я завжди наголошую на значущості нашої професії і що називати її “скромною” чи “непомітною” – це дуже розповсюджена, але невірна думка, бо ми – фундамент нашої культури, без нас не розвиватиметься жодна зі сфер людського життя. Успіхи бібліотечних працівників – це імідж і престиж бібліотеки, а розчарування – то її невдачі. А тому, на мою думку, основа основ – це сильний кадровий потенціал».

Безумовно, насичена та багатопрофільна бібліотечна робота вимагає відповідної фахової підготовки кадрів, постійного підвищення кваліфікації згідно з вимогами сьогодення. Тому всі провідні фахівці Баранівської ЦРБ на чолі з директором Г. Карпишиною часто діють як позаштатні методисти. Але основне навантаження, звичайно, лежить на методисті Т. Ковальчук, яку поважають та цінують за уважність до людей, відкритість, доброзичливість, готовність прийти на допомогу за першим проханням і без нього.

Професія бібліотекаря вимагає глибокої обізнаності з усіма складовими бібліотечної діяльності, систематичного оновлення знань, постійного ознайомлення з новинками фахової літератури та періодичних видань. Працівники сільських книгозбірень, на жаль, здебільшого не мають такої можливості, тому головним завданням ЦРБ як методичного центру району є донесення до колег нової інформації, кращого досвіду, дієвих форм і методів роботи з користувачами.

Сьогодні в районі створено продуману систему підвищення кваліфікації, існує широка палітра навчальних можливостей.

Пріоритетною формою залишаються семінари-практикуми. Їхня тематика досить різноманітна, наприклад: «Сільська бібліотека в умовах економічних і соціальних перетворень» чи організований на базі Йосипівської сільської бібліотеки районний семінар-практикум «Бібліотечне обслуговування молоді та дітей з питань морально-правового виховання», на якому, крім інших, порушувалися питання щодо застосування нетрадиційних форм обслуговування ко-

ристувачів, реклами бібліотеки та її послуг. Тут же було проведено День інформації та прес-огляд «Вік триго та помилок».

Заслуговує на увагу організований та проведений на базі ЦРБ семінар «Зв'язки з громадськістю як елемент бібліотечної політики», де обговорювалися Закон про місцеве самоврядування, взаємодія бібліотек із громадськістю, зокрема як головних інформаційних партнерів.

Популяризації екологічних знань присвячувався семінар-практикум «Роль бібліотеки в системі екологічної просвіти». Методистом ЦРБ було надано відповідну консультацію та запропоновано розробку книжкової виставки-дискусії «Україна – велика держава чи екологічна колонія?». Чимало корисного для своєї роботи почерпнули присутні під час години цікавих повідомлень «Екологія і здоров'я людини».

Робота бібліотек із сім'ями розглядалася на районному семінарі-практикумі «Бібліотека як центр сімейного читання».

Наразі методисти ЦРБ працюють над розробленням циклу тренінг-семінарів під загальною назвою «Сільська бібліотека: формуємо власний бренд», до якого вже підготовлено міні-анкетування «Інтереси й захоплення провінційного бібліотекаря».

Значна увага приділяється організації практикумів і стажувань для працівників сільських книгозбірень із різних питань бібліотечної діяльності. Проводяться вони диференційовано, залежно від потреб навчання. Програми цих заходів включають вивчення облікових документів бібліотеки, процесів роботи з фондом, бібліографічну діяльність, основні аспекти обслуговування користувачів тощо. В ході таких навчань відпрацьовуються відповідні практичні навички. З працівниками, які не мають спеціальної освіти, ведеться серйозна індивідуальна робота.

Усвідомлюючи, що інноваційний пошук – основа розвитку бібліотек, фахівці ЦРБ упроваджують такі форми, як «Дні завідувачів бібліотек», «Години взаємних порад», «Час відвертої розмови», методичні години, методичні дайджести. Сільські бібліотекарі із задоволенням беруть участь у практикумі «Вчимося у кращих», під час яких вони відвідують книгозбірні своїх колег. Такі виїзди стимулюють і бібліотекаря-господаря якнайповніше показати гостям свої досягнення. В районі є чимало бібліотекарів, яким є чим пишатися (книгозбірні смт Довбиш, Першотравенськ, Полянка). А ще в системі навчання кадрів практикується використання таких активних форм, як ділові ігри, дискусії, розгляд проблемних ситуацій, тестування, тренінги, калейдоскопи нових ідей тощо.

Важливим і найбільш дієвим моментом роботи ЦРБ як методичного центру є надання практичної

допомоги на місцях. Незважаючи на складнощі, в районі збережено систему комплексного вивчення, аналізування роботи бібліотек ЦБС. Результати обстежень розглядаються на засіданні Ради при директорі ЦРБ та виносяться на розгляд Ради відділу культури райдержадміністрації. Зазвичай фахівці намагаються допомагати, а не перевіряти, хоча картотека контролю ведеться і дозволяє відстежувати певні робочі моменти та контролювати виконання завдань. Для зручності оформлюються папки-дос'є з різних напрямів методичної діяльності.

Суттєвою складовою роботи методистів є висвітлення інноваційних набуток бібліотекарів області, України. Ці матеріали – до послуг кожного бібліотечного фахівця, і не лише публічних бібліотек, а й книгозбірень інших видів і форм власності. Районна бібліотека традиційно координує свою діяльність із діяльністю бібліотек шкіл, училищ регіону. Така співпраця дає корисні, позитивні результати. Разом працювали над реалізацією районних програм щодо профілактики злочинності на 2006–2011 рр., боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів на 2005–2010 рр., обласних програм «Розвиток і функціонування української мови на 2004–2010 рр.» та «Розвиток краєзнавства на період до 2010 року». Спільно було проведено конкурс, присвячений Дню Незалежності (до речі, за нього бібліотекарі району дістали подяку від голови райдержадміністрації через місцеву газету). Тісна співпраця існує й у селах між публічними та шкільними бібліотеками, клубами, будинками

культури. Активно співробітничують бібліотеки з районною газетою «Слово Полісся».

Керівництво Баранівського району відстоює кожен бібліотеку, кожного її працівника. І як результат – мережа бібліотек протягом багатьох років майже не змінилася, навіть під час децентралізації, що пройшла в 2004 р.

Як же з того часу живеться сільській бібліотеці? Як зазначає директор ЦРБ Г. Карпишина, у тих селах, де сільські та селищні ради розуміють роль і значення бібліотеки в житті громади, їй живеться більш-менш затишно. А в цілому процес децентралізації бібліотек розцінюється працівниками сільських книгозбірень району як руйнація їхньої системи. Вона потягла за собою зменшення й до того незначних фінансових ресурсів на їхнє утримання. Неможливість подальшого централізованого комплектування, оброблення документів, ведення єдиного довідково-пошукового апарату – теж один із вагомих недоліків децентралізації. Нелегко організувати в цих умовах і навчання персоналу. Мало яка сільська рада фінансує відрядження працівників бібліотек, і їм доводиться їздити за свої кошти, хоч явка на заняття майже завжди стовідсоткова. Проте навіть у цей складний період люди не зневірилися, люблять свою професію, книгу, користувача, шукають цікавих нетрадиційних форм роботи, налагоджують співпрацю з органами місцевої влади. Саме в цьому їм допомагає районна бібліотека, котра позиціонує себе як головний методичний та інформаційний центр для всіх книгозбірень регіону. ■

О. Розмірська,
завідувачка відділу
Херсонської обласної бібліотеки для дітей

НА ПІДТРИМКУ ІМІДЖУ ДИТЯЧОГО ЧИТАННЯ

МИНУЛОГО року на Херсонщині вже вдруге відбулася акція на підтримку дитячого читання. У рамках Національного проекту «Україна читає дітям», ініційованого Національною бібліотекою України для дітей, в області було організовано Відкритий урок читання – комплекс заходів, що проводяться районними, центральними міськими бібліотеками для дітей, дитячими структурними підрозділами публічних бібліотек, загальноосвітніми навчальними закладами, шкільними книгозбірнями області. Порівняно з 2009 р. акція була ще масштабнішою: вдалося залучити ширше коло успішних людей, які читали дітям вголос та розповідали про важливість читання для досягнення успіху в майбутньому. До того ж було знято спеціальний рекламний відеоролик на підтримку іміджу читання та показу його ролі в становленні успішної особистості – на прикладах відомих людей нашого

краю. Прем'єра відео «Читання – шлях до успіху!» відбулася під час зустрічей, влаштованих цього дня обласною бібліотекою для дітей, а також в ефірі телеканалу «Скіфія» – у рамках круглого столу, присвяченого регіональній презентації Національного проекту «Україна читає дітям».

Хто ж зголосився поділитися з дітьми своїм успішним читацьким досвідом? Одрозумімо, що погоджувалися всі, з ким вели перемовини, а значить, у громаді є розуміння важливості цієї справи.

Учням гімназії № 20 ім. Б. Лавренюва взагалі пощастило зустрітись з «живою книгою», адже про свою «читацьку кар'єру» їм розповідав директор Херсонського академічного музично-драматичного театру ім. М. Куліша О. Книга – людина зі знаковим прізвищем. За найкраще запитання щасливчики, які креативно мислили, отримали квитки до театру на прем'єру нового спектаклю. Можливо, цей